Likabehandlingsplan och
Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Läsåret 2016-17

Vision:

På Ysby skola och Kvarnens fritidshem ska alla elever och vuxna känna tillit till varandra, tilltro till sin förmåga, uppleva en trivsel och trygghet i sitt lärande och i sin skolmiljö varje dag. Vi har alla ett ansvar för att ingen ska bli diskriminerad, trakasserad eller utsatt för annan kränkande behandling.

Möllans Föräldrakooperativ
Skola
Förskola & Fritidshem
www.mollan-ysby.se
Tel. 0430-620 28

Innehåll

- **Syfte s 3**
- **Vad står begreppen för? s 4**
- **Främjande och förebyggande arbete s 5**
- **Åtgärdande arbete s 6**
- **Utvärdering av planen s 6**
- **Råd och stöd till föräldrar. s 7**
- **Systematiskt kvalitetsarbete med planen s 9**
- **Vilka dokument styr arbetet med planen s 10**
- **Bilaga s 11**

Planens syfte

Syfte

Förbud mot diskriminering och trakasserier regleras i Diskrimineringslagen (2008:567) och förbud mot kränkande behandling regleras i Skollagen 2011 6 kap. Lagarnas syfte är att förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Lagarna stärker barn- och elevskyddet och innefattar direktiv om handlingsplikt för vuxna som befinner sig i den verksamhet som barn och elever deltar i. Barn och elever, oavsett kön, har rätt till en verksamhet fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

För att aktivt främja flickors och pojkars lika möjligheter och rättigheter, måste varje verksamhet ha ett planlagt arbete för att förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Rektor ansvarar för att planen upprättas årligen och att den beskriver det främjande, förebyggande och åtgärdande arbete verksamheten planerar genomföra under året.

Alla som berörs av verksamheten ska kunna spela en aktiv roll i likabehandlingsarbetet. Detta görs genom att involvera all personal, elever och vårdnadshavare i framtagandet av plan mot diskriminering och kränkande behandling.

All personal som arbetar inom verksamheten har ett ansvar för att planen är ett levande verktyg som är känt av alla berörda.

Planen syftar till att främja barns och elevers lika rättigheter
oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell
läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och
annan kränkande behandling. Planen gäller för all personal, barn och elever.

Vad står begreppen för?

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter – flickor som pojkar oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Alla barn och elever har rätt att vistas i förskolan/skolan, utan att utsättas för någon form av kränkande behandling.

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan/skolan på osakliga grunder behandlar ett barn eller en elev sämre än andra barn och elever och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder.

Diskriminering kan till exempel ske genom förskolans/skolans regler eller rutiner. Ett barn/en elev kan också bli diskriminerad om barnet/eleven blir särbehandlad på grund av en vårdnadshavares eller syskons sexuella läggning, funktionshinder med mera.

Direkt och indirekt diskriminering

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt. Med direkt diskriminering menas att ett barn eller en elev missgynnas och om det har en direkt koppling till exempelvis elevens kön.

Man kan också diskriminera genom att behandla alla lika. Det är det som kallas indirekt diskriminering. Det sker när förskolan/skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn/en elev på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Om exempelvis alla barn/elever serveras samma mat, kan förskolan/skolan indirekt diskriminera de barn/elever som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns/en elevs värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara

- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- fysiska (slag, knuffar)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)
- texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, fotografier och webcommunities)

Trakasserier

är uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med

- kön
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionshinder
- sexuell läggning
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- ålder.

Kränkande behandling

Är uppträdande som kränker en elevs värdighet men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Det kan vara att retas, mobba, frysa ut någon, knuffas eller att rycka någon i håret.

Främjande insatser

- syftar till att förstärka respekten för allas lika värde, såväl i fysiska möten som möten på sociala medier,
- omfattar alla 7 diskrimineringsgrunderna och kränkande behandling
- riktas mot alla och bedrivs utan förekommen anledning
- är en naturlig del i det dagliga arbetet

På skolnivå

- Föräldraträffar varje termin
- Informerar vid varje läsårsstart barn, elever och vårdnadshavare om vårt arbete med likabehandlingsplanen/plan mot kränkande behandling.
- Skolans ordningsregler revideras varje år.
- Eht träffas regelbundet för att utveckla ett främjande och förebyggande arbete samt att följa upp enskilda elever.
- Lärarteamet ansvarar för att en trivselenkät görs på höst- och vårtermin. Denna diskuteras i barn- och elevgrupperna. Resultatet/analysen i lärarteamet och EHT.
- Under året har vi har gemensamma aktiviteter t.ex. Ysbyloppet, teater, skräpplockardag, Lucia etc.
- Vi har ordnade rastaktiviteter varje dag i skolan.
- Vid alla måltider finns det minst en vuxen per klass eller fritidsgrupp med i matsalen.
- Vi pratar med eleverna om otrygga platser och följer upp arbetet i klasserna.
- Skolan har klassråd varje vecka och elevråd en gång i månaden.
- Varje morgon träffas lärarna för en genomgång av dagen/frånvaro.
- Frånvaroanmälan från vårdnadshavare via sms ska alltid bekräftas med ett ok.
- Vårdnadshavare kontaktas senast kl 08.00 om en elev inte har kommit till skolan och inte är sjukanmäld.

På gruppnivå

- Vi har en medvetenhet vid elevernas placering i klassrummet för att få en lugn studiemiljö
- Vid varje klassråd och elevråd diskuteras elevernas arbetsmiljö.
- Värdegrundsarbete elevgruppen: kan vara samtal, drama eller värdegrundsövningar.
- Trivselenkät i barn- och elevgrupperna.
- Pedagoger utser alltid lag- och gruppindelningar.

På individnivå

- Utvecklingssamtal en gång/termin.
- Hälsosamtal i skolår F och 2
- Vid behov får elever extra anpassningar och särskilt stöd. Upprättande av åtgärdsprogram vid behov.
- Vi följer upp kränkningsrapporterna där elever har blivit utsatta och elever som utsätter andra.
- Frånvarodokumentation

Förebyggande arbete

Syftar till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling såväl i fysiska möten på sociala medier och omfattar områden som i kartläggningen av verksamheten identifieras som riskfaktorer.

- Rastvärdar som är ute bär reflexväst

- Klasslärare ansvarar för att trivselenkät görs höst och vår. Denna diskuteras i klassen t.ex. otrygga platser på skolan. Resultatet/analysen lyfts i teamet och på arbetsplatsträffen. Rektor informerar styrelsen.
- Sociogram görs under vårterminen
- kartläggningsfrågor till all personal

Utvärdering av planen

- Planen skrivs om i september och diskuteras i personalgruppen på AP och utvärderas och uppdateras efter trivselenkätens genomförande.

- Varje klasslärare presenterar och diskuterar likabehandlingsplanen med sina elever. Likabehandlingsplanen är lättillgänglig och synlig i klassrummen.

- Planen kommer att finnas tillgänglig på kooperativets hemsida.

- I skolan kan eleverna föra fram sina åsikter genom klassråd och elevråd.

- På samrådsträffar ges vårdnadshavare möjlighet att ge sina synpunkter.

- Vi utvärderar det främjande och förebyggande arbetet i slutet av vårterminen.

Åtgärdande arbete

Kartläggning.

Vid varje terminsstart gör arbetslagen en kartläggning över områden, både inomhus och utomhus, som upplevs otrygga för och av barn och elever. Resultatet av detta delges styrelsen. Rektor ansvarar för att det som framkommit omedelbart åtgärdas. Riskanalyser görs av arbetslagen vid förändringar eller nya moment.

Så här agerar vi aktivt vid misstanke om trakasserier och annan kränkande behandling

Så snart någon i skolan eller på fritidshemmet misstänker eller får kännedom om att en elev har blivit utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling skall den vuxne genast agera genom att avbryta handlingen och prata med de inblandade. Den vuxne talar med de elever som gjort sig skyldiga till handlingen och gör klart att detta inte får förekomma samt följderna som blir om det oönskade beteendet fortsätter. Vårdnadshavare kontaktas, alla samtal sker samma dag. Dokumentation ska göras på blankett *Dokumentation av händelse.* När en elev anses ha blivit utsatt för kränkning/trakasserier eller diskriminering skall utredningsblankett användas. **Rektor ska informeras inom 24 timmar.** När rektor får kännedom om att en elev blivit kränkt ska rektor omedelbart kontakta huvudman, styrelsens ordförandeskicka, därefter ska en avidentifierad dokumentation lämnas till styrelsen (huvudman).

De åtgärder som vidtas ska leda till att trakasserierna eller kränkningarna upphör! För att de ska vara effektiva ska de bygga på en analys av resultatet av utredningen. Tänkbara åtgärder kan exempelvis vara:
- återkommande samtal med elever och vårdnadshavare utifrån behov och med personal som har kompetens för uppgiften
-ökade observationer vid olika tillfällen, resurspersoner för de som kränker
-omorganisation i och av grupper samt hjälp av EHT
-möblera om/ändra om i studiemiljön

Åtgärder då personal är inblandade:
-Om personal misstänks för kränkande behandling av en elev ska rektor ansvara för dokumentation och utredningen.
- Om elev/elever misstänks för kränkande behandling av personal ska rektor ansvara för dokumentation och utredning.

Trivsel och trygghetsenkät
Nulägesanalys (januari-17):
Elevenkäten för f-1visade att en elev ibland kände sig otrygg bakom skolan, staket är nu uppsatt. Eleverna angav att de trivdes bra eller mycket bra.
I elevenkäten för 2-3 kände inget barn sig otrygg. Eleverna angav att de trivdes bra eller mycket bra
Åtgärder. Vid varje rast ska rastvärd ha uppsikt bakom skolan.

Råd och stöd till vårdnadshavare

Här kan du få stöd och råd som vårdnadshavare.

Familjecentralen Laholm	0430-150 00	
Friends	08-545 519 90	www.friends.se
Rädda barnens föräldratelefon	020-78 67 86	www.rb.se
BRIS	077-150 50 50	www.bris.se

Till vårdnadshavare på Ysby skola

Nedan finns några handfasta råd hur vuxna och vårdnadshavare kan agera för att upptäcka och förhindra mobbning och annan kränkande behandling.

Elever som blir utsatta för mobbning berättar sällan hemma om sin svåra situation. Man skäms eller vågar inte berätta p.g.a. hot från mobbarna om att det blir ännu värre om man "skvallrar". Det du som vårdnadshavare kan vara uppmärksam på är förändringar i ditt barns beteende: om ditt barn blir tyst, får vredesutbrott, inte tar med sig kompisar hem eller inte umgås med andra barn på fritiden, drar sig undan, klagar på huvudvärk, har dålig aptit, svårt att somna eller har mardrömmar, har blåmärken eller andra skador som barnet har svårt att förklara, väljer en annan tid och/eller väg att gå till skolan eller inte vill gå till förskolan/skolan alls. Det här är några exempel på hur ett barn kan reagera, du som vårdnadshavare känner ditt barn bäst. Det kan självklart vara andra orsaker som ligger till grund för ett annorlunda beteende, sannolikheten är att barnet inte mår bra och det måste naturligtvis tas på största allvar, oavsett om det handlar om mobbning, konflikter mellan kompisar eller något annat.

Om mitt barn blir kränkt - vad gör jag?

* **Överreagera inte**, det kan skrämma barnet till att inte våga berätta mer. Visa att du tar vad barnet säger på allvar. Tydliggör att läget kan förändras. Det är viktigt att barnet litar på detta och känner att det inte är han/hon som bär ansvar för det inträffade.

* **Tala om situationen** och hur den kan lösas. Var överens om hur ni går vidare, vem på skolan du som vårdnadshavare ska prata med etc. Ge ingen typ av tystnadslöfte till barnet, du måste göra det bästa för ditt barn, d.v.s. se till att förskolan/skolan tar sitt ansvar för att mobbningen upphör.

* **Ta kontakt** med ansvarig lärare, berätta vad det handlar om och att det känns brådskande. Var beredd på att det kan komma upp olika versioner av händelsen. Bestäm vem som gör vad, undersök vad verksamhetens likabehandlingsplan säger. Låt skolan sköta kontakten med mobbarens vårdnadshavare.

* **Prata ofta med barnet** om vad som händer i skolan, hur barnet känner och upplever situationen. Använd ”öppna” frågor. Visa barnet att det har ditt stöd.

Om mitt barn kränker - vad gör jag?

* **Överreagera inte**, även om du skulle vilja skälla ut barnet. Prata om situationen och försök att få ditt barn att sätta sig in i den utsattes situation, fråga hur han/hon tror att det skulle kännas att bli utsatt. Prata om hur vilket beteende du förväntar dig. Gör klart att du inte accepterar att han/hon fortsätter kränka.

* **Kom överens med barnet** om en gemensam plan för att åstadkomma förändring. Bestäm när och hur ni regelbundet ska prata om vad som sker. Be också barnet fundera på hur han/hon kan gottgöra den drabbade genom exempelvis be om ursäkt och därefter bemöta personen med respekt.

*** Kom överens med verksamheten** om hur ni ska hålla kontakt, hur skolan ska informera dig om hur barnet uppför sig och om mobbningen har upphört. När mobbningen har upphört, berätta för barnet att du uppskattar det.

* **Fråga dig själv** varför barnet mobbar andra. Är det rädsla för att själv bli utsatt, behov av uppmärksamhet?
Kom ihåg att uppmuntra och berömma ditt barn. Uppskattande ord motiverar barnet för samarbete. Positivt stöd stärker barnets självkänsla!

Systematiskt kvalitetsarbete

Månad	Handling	Ansvar
Januari	Uppdatering av Likabehandlingsplanen	Rektor
Mars	* Elever fyller i trivselenkät. Trivselenkät följs upp	Klasslärare, EHT, rektor
April/maj	* Förslag på nya åtgärder. Ev revidering Överinskolning fsk./skola startar.	Klasslärare, rektor
Juni	*Utvärdering av främjande och förebyggande åtgärder	Personal, rektor
Augusti	*Värdegrundsveckor i samband med skolstart Klassråd och elevråd utses. Elever och lärare arbetar med planen	Klasslärare, elever
September	* Utvärderings- och utvecklingsarbetet fortsätter genom att elever, vårdnadshavare och personal lämnar synpunkter i olika forum.	Rektor, lärare, elever, vårdnadshavare
Oktober	*Trivselenkät Personal diskuterar kartläggningsfrågor	Klasslärare, rektor
November	* Trivselenkät följs upp	Klasslärare, rektor

Vilka dokument styr arbetet med planen

Lagar, förordningar och andra riktlinjer

FN: s Barnkonvention:

Barnkonventionen sätter barnperspektivet och rätten till likabehandling i fokus. I artikel 19 klargörs att staten har en skyldighet att skydda barn mot alla former fysiska, psykiska och sexuella övergrepp och andra former av skada och vanvård som kan förekomma. I artikel 36 skall barnet skyddas mot alla former av utnyttjande som kan skada barnet i något avseende.

Arbetsmiljölagen

Arbetsmiljölagen gäller även för skolan. Elever räknas som arbetstagare, skolledningen som arbetsgivare. Det betyder att elever, precis som vuxna i arbetslivet, har rätt till en trygg och säker arbetsmiljö. De regler som gäller kränkande särbehandling finns i särskilda föreskrifter från Arbetsmiljöverket (AFS 1993:17).

Skollagen

I skollagens (1kap 4 §) beskrivs syftet med utbildningen inom skolväsendet:
Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga värdena och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Skolans författningar

I Lgr 11 fastslås de värden som skolan ska gestalta och förmedla:
Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet med svaga och utsatta…

Brottsbalken

Straffbestämmelserna i brottsbalken gäller även skolan. Det finns dock ingen laglig skyldighet att göra en polisanmälan. En polisanmälan ersätter inte anmälningsskyldigheten enligt socialtjänstlagen. I brottsbalken finns inte kränkande behandling som särskilt begrepp eller brottsrubricering, men kränkningar utgör inte sällan även brott enligt brottsbalken, t.ex.: misshandel, olaga hot, olaga tvång, ofredande, trakasserier, förtal/förolämpning, sexuellt ofredande och hets mot folkgrupp.

Ysby skola
Pia Wahlström
rektor

TRIVS DU I SKOLAN?

Läs igenom varje fråga och rita en ring runt de svar som du tycker passar in på dig.

F-1 **Flicka**
2-3 **Pojke**

1. **Hur trivs du i klassen?** Mycket bra Bra Mindre bra Inte alls

2. **Har du kompisar i klassen?** Många Några Ingen

3. **Har du kompisar att leka med på fritiden?** Många Några Ingen

4. **Är du med och leker på rasterna?** Alltid Ofta Ibland Aldrig

5. **Är du rädd på rasterna?** Alltid Ofta Ibland Aldrig

6. **Finns det något ställe på skolan där du känner dig otrygg?**

   Nej Ja, var?_____

7. **Är det någon i klassen som bär sig dumt åt mot dig?**

   Alltid Ofta Ibland Aldrig

8. **Är det någon annan på skolan som bär sig dumt åt mot dig?**

   Alltid Ofta Ibland Aldrig

9. **Bär du dig dumt åt mot någon på skolan?**

   Alltid Ofta Ibland Aldrig

10. **Vet du någon annan i klassen som blir retad, utstött eller på annat sätt illa behandlad av andra elever på skolan?**

    Nej Ja.

    Hur tycker du att skolan är att vara i inomhus?

    _____